

Predgovor	xxiii
1. Uvod u dinamički veb sadržaj	1
HTTP i HTML: Osnove Berners-Leea	2
Procedura zahtev/odgovor	2
Prednosti PHP-a, MySQL-a, JavaScripta, CSS-a i HTML5-a	5
MariaDB: Klon MySQL-a	5
Korišćenje PHP-a	6
Korišćenje MySQL-a	6
Korišćenje JavaScript-a	8
Korišćenje CSS-a	9
I evo ga HTML5	9
Apache veb server	10
Rukovanje mobilnim uređajima	11
O otvorenom kodu	11
Sve to zajedno	11
2. Postavljanje razvojnog servera	15
Šta je VAMP, MAMP ili LAMP?	15
Instaliranje AMPPS-a na Windows	16
Testiranje instalacije	20
Pristup korenu dokumenta (Windows)	21
Alternativni WAMP-ovi	23
Instaliranje AMPPS-a na macOS	24
Pristupanje korenu dokumenta (macOS)	24
Instaliranje LAMP-a na Linux-u	25
Rad na daljinu	26
Prijavljivanje	26
Korišćenje SFTP ili FTPS	26
Korišćenje editora koda	27
Korišćenje IDE-a	28
Pitanja	30

3. Uvod u PHP	31
Uključivanje PHP-a u HTML	31
Primeri ove knjige	32
Struktura PHP-a	33
Korišćenje komentara	33
Osnovna sintaksa	34
Promenljive	34
Operatori	39
Dodeljivanje promenljive	42
Višeredne komande	44
Tipiziranje promenljivih	46
Konstante	47
Unapred definisane konstante	47
Razlika između naredbi echo i print	48
Funkcije	49
Promenljiv opseg	49
Pitanja	54
4. Izrazi i kontrola toka u PHP-u.....	57
Izrazi	57
TRUE ili FALSE?	57
Literali i promenljive	58
Operatori	59
Prioritet operatora	60
Asocijativnost	62
Operatori relacije	63
Uslovi	67
Izjava if	67
Naredba else	68
Naredba elseif	70
Naredba switch	71
Trostruki ? operator	73
Petlja	74
Petlje while	75
Petlje do...while	77
Petlje for	77
Izlaz iz petlje	79
Naredba continue	80
Implicitno i eksplicitno pretvaranje	80
PHP dinamičko povezivanje	81
Dinamičko povezivanje na delu	82
Pitanja	83

5. PHP funkcije i objekti	85
PHP funkcije	86
Definisanje funkcije	87
Vraćanje vrednosti	88
Vraćanje niza	89
Prenošenje argumenata po referenci	90
Vraćanje globalnih promenljivih	91
Rezime opsega promenljivih	92
Datoteke include i require	92
Naredba include	92
Korišćenje include_once	93
Korišćenje require i require_once	93
Kompatibilnost PHP verzija	93
PHP objekti	94
Terminologija	95
Deklarisanje klase	96
Stvaranje objekta	97
Pristup objektima	97
Kloniranje objekata	98
Konstruktori	99
Destruktori	100
Metode upisivanja	100
Deklarisanje svojstava	101
Deklarisanje konstanti	102
Svojstvo i opseg metoda	102
Statičke metode	103
Statička svojstva	104
Nasleđivanje	105
Pitanja	108
6. PHP nizovi.....	109
Osnovni pristup	109
Numerički indeksirani nizovi	109
Asocijativni nizovi	111
Dodela pomoću rezervisane reči array	111
Foreach...as petlja	112
Višedimenzionalni nizovi	114
Korišćenje funkcija niza	117
is_array	117
count	118
sort	118
shuffle	118
explode	118

extract	119
compact	120
reset	121
end	121
Pitanja	122
7. PHP u praksi.....	123
Korišćenje printf	123
Zadavanje preciznosti	124
Nadopunjavanje stringova	125
Korišćenje sprintf	127
Funkcije datuma i vremena	127
Konstante datuma	129
Korišćenje checkdate	129
Rukovanje datotekama	130
Provera da li datoteka postoji	130
Stvaranje datoteke	130
Čitanje iz datoteka	132
Kopiranje datoteka	133
Premeštanje datoteke	133
Brisanje datoteke	133
Ažuriranje datoteka	134
Zaključavanje datoteka za višestruki pristup	135
Čitanje cele datoteke	136
Otpremanje datoteka	137
Sistemske pozive	142
XHTML ili HTML5?	143
Pitanja	144
8. Uvod u MySQL	145
Osnove MySQL-a	145
Rezime termina baze podataka	146
Pristupanje MySQL-u preko komandne linije	146
Pokretanje interfejsa komandne linije	146
Korišćenje interfejsa komandne linije	150
Komande MySQL	151
Tipovi podataka	155
Indeksi	164
Kreiranje indeksa	165
Upit u MySQL bazu podataka	169
Spajanje tabela zajedno	178
Korišćenje logičkih operatora	180

MySQL funkcije	181
Pristupanje MySQL-u preko phpMyAdmina	181
Pitanja	182
9. Ovladavanje MySQL-om.....	183
Dizajn baze podataka	183
Primarni ključevi: ključevi za relacije baze podataka	184
Normalizacija	185
Prva normalna forma	186
Druga normalna forma	187
Treća normalna forma	190
Kada se ne koristi normalizacija	192
Relacije	192
Jedan-prema-jedan	193
Jedan-prema-više	193
Više-prema-više	194
Baze podataka i anonimnost	195
Transakcije	196
Mehanizam za skladištenje transakcija	196
Korišćenje BEGIN	197
Korišćenje COMMIT	198
Korišćenje ROLLBACK	198
Korišćenje EXPLAIN	199
Pravljenje rezervne kopije i obnavljanje	200
Korišćenje mysqldump	200
Kreiranje rezervne datoteke	201
Vraćanje iz rezervne datoteke	203
Izvoz podataka u CSV formatu	203
Planiranje sigurnosnih kopija	204
Pitanja	205
10. Šta je novo u PHP 8 i MySQL 8	207
O ovom poglavlju	207
PHP 8	208
Imenovani parametri	208
Atributi	208
Svojstva konstruktora	209
Kompilacija u pravo vreme	209
Union Types	210
Null-safe operator	210
Izraz match	210
Nove funkcije	211

MySQL 8	214
Nadogradnje SQL-a	214
JSON (JavaScript Object Notation)	215
Podrška za geografiju	215
Pouzdanost	215
Brzina i performanse	215
Upravljanje	216
Bezbednost	216
Pitanja	217
11. Pristupanje MySQL-u pomoću PHP-a	219
Upit u MySQL bazu podataka sa PHP-om	219
Proces	219
Kreiranje datoteke za prijavljivanje	220
Povezivanje sa MySQL bazom podataka	221
Praktičan primer	225
\$_POST niz	228
Brisanje zapisa	229
Prikaz obrasca	229
Upit u bazu podataka	230
Pokretanje programa	231
Praktičan MySQL	232
Kreiranje tabele	232
Opisivanje tabele	233
Uklanjanje tabele	234
Dodavanje podataka	234
Preuzimanje podataka	235
Ažuriranje podataka	236
Brisanje podataka	236
Korišćenje AUTO_INCREMENT	237
Izvršavanje dodatnih upita	238
Sprečavanje pokušaja hakovanja	239
Koraci koje možete preduzeti	240
Korišćenje rezervisanih mesta	242
Sprečavanje ubrizgavanja JavaScript-a u HTML	244
Pitanja	246
12. Rad sa obrascima	247
Izgradnja obrazaca	247
Preuzimanje poslatih podataka	248
Početne vrednosti	250
Tipovi unosa	250
Pročišćavanje unosa	257
Primer programa	258

Poboljšanja HTML5	261
Atribut automatskog dovršavanja	261
Atribut autofokusa	261
Atribut rezervisanog mesta	262
Atribut required	262
Redefinisanje atributa	262
Atributi width i height	262
Atributi min i max	262
Atribut step	263
Atribut form	263
Atribut list	263
Tip unosa color	263
Tipovi unosa number i range	264
Birači datuma i vremena	264
Pitanja	264
13. Kolačići, sesije i autentifikacija	265
Korišćenje kolačića u PHP-u	265
Postavljanje kolačića	266
Pristupanje kolačiću	267
Uništavanje kolačića	267
HTTP autentifikacija	268
Čuvanje korisničkih imena i lozinki	271
Primer programa	272
Korišćenje sesija	276
Pokretanje sesije	277
Završavanje sesije	279
Postavljanje vremenskog ograničenja	280
Sigurnost sesije	281
Pitanja	284
14. Istraživanje JavaScripta	285
JavaScript i HTML tekst	285
Korišćenje skripti unutar glave dokumenta	287
Stariji i nestandardni čitači	287
Uključivanje JavaScript datoteke	288
Otklanjanje JavaScript grešaka	289
Korišćenje komentara	289
Znak tačka sa zarezom	289
Promenljive	290
String promenljive	290
Numeričke promenljive	291
Nizovi	291

Operatori	292
Aritmetički operatori	292
Operatori dodele	292
Operatori poređenja	293
Logički operatori	293
Povećanje, smanjivanje i skraćeno dodeljivanje	294
Nadovezivanje stringova	294
Escape znakovi	294
Tipiziranje promenljivih	295
Funkcije	296
Globalne promenljive	296
Lokalne promenljive	296
Korišćenje let and const	297
Model objekta dokumenta	300
Druga upotreba za simbol \$	301
Korišćenje DOM-a	302
O document.write	303
Korišćenje console.log	303
Upotreba alert	303
Zapisivanje u elemente	303
Korišćenje document.write	303
Pitanja	304

15. Izrazi i kontrola toka u JavaScriptu..... 305

Izrazi	305
Literali i promenljive	306
Operatori	307
Prioritet operatora	307
Asocijativnost	308
Realcioni operatori	309
Naredba with	311
Korišćenje onerror	312
Korišćenje try...catch	313
Uslovi	314
Naredba if	314
Naredba else	314
Naredba switch	315
Operator ?	317
Petlje	317
Petlje while	317
Petlje do...while	318
Petlje for	319
Izlaz iz petlje	319
Naredba continue	320

Eksplisno pretvaranje	321
Pitanja	321
16. JavaScript funkcije, objekti i nizovi.....	323
JavaScript funkcije	323
Definisanje funkcije	323
Vraćanje vrednosti	325
Vraćanje niza	327
JavaScript objekti	327
Deklarisanje klase	327
Kreiranje objekta	329
Pristup objektima	329
Rezervisana reč prototype	330
JavaScript nizovi	332
Numerički nizovi	333
Asocijativni nizovi	334
Višedimenzionalni nizovi	335
Korišćenje metoda niza	336
Pitanja	341
17. Validacija JavaScripta i PHP-a i obrada grešaka.....	343
Provera korisničkog unosa pomoću JavaScripta	343
Dokument validate.html (1. deo)	343
Dokument validate.html (2. deo)	346
Regularni izrazi	349
Podudaranje sa metaznakovima	349
Podudaranje nejasnih znakova	349
Grupisanje u zagradama	350
Klase znakova	351
Označavanje opsega	351
Negacija	351
Neki složeniji primeri	352
Rezime metaznakova	354
Opšti modifikatori	356
Korišćenje regularnih izraza u JavaScriptu	356
Korišćenje regularnih izraza u PHP-u	356
Ponovni prikaz obrasca nakon PHP validacije	357
Pitanja	363
18. Korišćenje asinhronne komunikacije	365
Šta je asinhrona komunikacija?	366
Korišćenje XMLHttpRequest	366
Vaš prvi asinhroni program	366
Korišćenje GET-a umesto POST-a	370

Slanje XML zahteva	371
Korišćenje radnih okvira za asinhronu komunikaciju	375
Pitanja	376
19. Uvod u CSS	377
Uvoz opisa stilova	378
Uvoz CSS-a iz HTML-a	378
Umetnuti stilovi	379
Korišćenje ID-ova	379
Korišćenje klasa	379
Korišćenje znaka tačka sa zarezom	379
CSS pravila	380
Višestruka dodela	380
Korišćenje komentara	381
Vrste stilova	381
Difolt stilovi	382
Stilovi korisnika	382
Spoljni stilovi	383
Interni stilovi	383
Umetnuti stilovi	383
Selektori CSS-a	383
Selektor tipa	383
Selektor potomak	384
Selektor dete	385
ID selektor	386
Selektor klase	386
Selektor atributa	387
Univerzalni selektor	387
Selektovanje po grupi	388
CSS kaskada	388
Kreatori stilova	388
Metode opisa stila	389
Selektor opisa stilova	389
Razlika između elemenata div i span	391
Merenja	393
Fontovi i tipografija	395
font-family	395
font-style	395
font-size	396
font-weight	396
Upravljanje stilovima teksta	397
Dekoracija	397
Razmak	397
Poravnanje	398

Transformacija	398
Uvlačenje	398
CSS boje	399
Kratki stringovi boje	399
Gradijenti	400
Pozicioniranje elemenata	401
Apsolutno pozicioniranje	401
Relativno pozicioniranje	401
Fiksno pozicioniranje	402
Pseudoklase	404
Skraćena pravila	406
Model i raspored kvadrata	406
Podešavanje margina	407
Primena okvira	408
Podešavanje razmaka	409
Sadržaj objekta	411
Pitanja	411
20. Napredni CSS sa CSS3.....	413
Selektori atributa	414
Podudaranje delova stringa	414
Svojstvo box-sizing	415
CSS3 pozadine	415
Svojstvo background-clip	416
Svojstvo background-origin	417
Svojstvo background-size	418
Korišćenje vrednosti auto	418
Višestruke pozadine	418
CSS3 okviri	420
Svojstvo border-color	420
Svojstvo border-radius	421
Svojstvo box-shadow	423
Prelivanje elemenata	424
Raspored u više kolona	424
Boje i neprozirnost	426
HSL boje	426
HSLA boje	427
RGB boje	427
RGBA boje	427
Svojstvo opacity	428
Tekstualni efekti	428
Svojstvo text-shadow	428
Svojstvo text-overflow	428
Svojstvo word-wrap	429

Veb fontovi	429
Google veb fontovi	430
Transformacije	431
3D transformacije	433
Tranzicije	433
Svojstva tranzicije	434
Trajanje tranzicije	434
Kašnjenje tranzicije	434
Tempiranje tranzicije	434
Skracena sintaksa	435
Pitanja	437
21. Pristupanje CSS-u iz JavaScripta.....	439
Povratak na funkciju getElementById	439
Funkcija O	439
Funkcija S	440
Funkcija C	441
Uključivanje funkcija	441
Pristupanje CSS svojstvima iz JavaScripta	442
Neka uobičajena svojstva	442
Ostala svojstva	443
Umetnut JavaScript	445
Rezervisana reč this	445
Povezivanje događaja objektima u skripti	446
Povezivanje sa drugim događajima	446
Dodavanje novih elemenata	447
Uklanjanje elemenata	449
Alternative dodavanju i uklanjanju elemenata	449
Korišćenje prekida	450
setTimeout	450
Otkazivanje timeouta	451
Korišćenje setInterval	452
Korišćenje prekida za animaciju	453
Pitanja	455
22. Uvod u jQuery	457
Zašto jQuery?	457
Uključivanje jQuerya	458
Odabir prave verzije	458
Preuzimanje	459
Korišćenje mreže za isporuku sadržaja	460
Prilagođavanje jQueryja	460

Sintaksa jQuery	461
Jednostavan primer	461
Izbegavanje sukoba biblioteka	462
Selektori	462
Metoda css	463
Selektor elemenata	463
Selektor ID-ova	463
Selektor klasa	464
Kombinovanje selektora	464
Rukovanje događajima	464
Čekanje dok dokument ne bude spreman	466
Funkcije događaja i svojstva	467
Događaji zamućenja i fokusa	467
Rezervisana reč this	468
Događaji click i dblclick	468
Događaj keypress	470
Obazrivo programiranje	471
Događaj mousemove	471
Ostali događaji sa mišem	474
Alternativne metode miša	475
Događaj submit	475
Specijalni efekti	477
Skrivanje i prikazivanje	478
Metoda toggle	479
fadeIn i fadeOut	479
slideUp i slideDown	480
Animacije	481
Zaustavljanje animacija	484
Manipulacija DOM-om	484
Razlika između tekstualnih i html metoda	485
Metode val i attr	485
Dodavanje i uklanjanje elemenata	486
Dinamička primena klasa	488
Menjanje dimenzija	489
Metode width i height	489
Metode innerWidth i innerHeight	491
Metode outerWidth i outerHeight	491
Kretanje kroz DOM	492
Elementi roditelji	492
Elementi deca	496
Elementi braće i sestara	496
Odabir sledećeg i prethodnog elementa	498
Kretanje kroz jQuery izbore	499
Metoda is	501

Korišćenje jQueryja bez selektora	502
Metoda \$.each	502
Metoda \$.map	503
Korišćenje asinhronne komunikacije	503
Korišćenje POST metode	503
Korišćenje GET metode	504
Dodaci	505
Korisnički interfejs jQuery	505
Drugi dodaci	505
Pitanja	506
23. Uvod u jQuery Mobile	507
Uključivanje jQuery Mobile	508
Prvi koraci	509
Povezivanje stranica	510
Sinhrono povezivanje	511
Povezivanje u okviru višestraničnog dokumenta	511
Tranzicije stranica	512
Stilizovanje dugmadi	515
Rukovanje spiskovima	517
Spiskovi koji se mogu filtrirati	518
Razdelnici spiskova	520
Šta je sledeće?	523
Pitanja	523
24. Uvod u React	525
U čemu je uopšte suština Reacta?	526
Pristupanje React datotekama	527
Uključivanje babel.js	528
Naš prvi projekat React	528
Korišćenje funkcije umesto klase	529
Čist i nečist kôd: zlatno pravilo	530
Korišćenje klase i funkcije	531
Osobine i komponente	532
Razlike između korišćenja klase i funkcije	533
Reactova stanja i životni ciklus	533
Korišćenje udica (ako koristite Node.js)	536
Događaji u Reactu	536
Umetnute JSX uslovne naredbe	538
Korišćenje spiska i ključeva	539
Jedinstveni ključevi	540
Rukovanje obrascima	541
Korišćenje unosa teksta	542
Korišćenje textarea	543
Korišćenje select	545

React Native	546
Kreiranje React Native Apps	546
Dalje čitanje	547
Sa Reactom na sledeći nivo	547
Pitanja	548
25. Uvod u HTML5	549
Platno	549
Geolociranje	551
Audio i video	552
Obrasci	553
Lokalno skladište	554
Veb radnici	554
Pitanja	554
26. HTML5 platno	555
Kreiranje i pristup platnu	555
toDataURL funkcija	557
Zadavanje tipa slike	558
Metoda fillRect	559
Metoda clearRect	559
Metoda strokeRect	559
Kombinovanje ovih komandi	559
Metoda createLinearGradient	560
Metoda addColorStop u detaljima	562
Metoda createRadialGradient	563
Korišćenje obrazaca za ispune	565
Pisanje teksta po platnu	566
Metoda strokeText	567
Svojstvo textBaseline	567
Svojstvo font	567
Svojstvo textAlign	568
Metoda fillText	568
Metoda measureText	569
Crtanje linija	569
Svojstvo lineWidth	569
Svojstva lineCap i lineJoin	570
Svojstvo miterLimit	572
Korišćenje putanja	572
Metode moveTo i lineTo	572
Metoda stroke	573
Metoda rect	573
Popunjavanje područja	573
Metoda clip	575

Metoda isPointInPath	578
Rad sa krivama	578
Metoda arc	578
Metoda arcTo	581
Metoda quadraticCurveTo	582
Metoda bezierCurveTo	583
Manipulacija slikama	584
Metoda drawImage	584
Promena veličine slike	585
Izbor oblasti slike	585
Kopiranje sa platna	586
Dodavanje senki	586
Editovanje na nivou piksela	588
Metoda getImageData	588
Metoda putImageData	591
Metoda createImageData	591
Napredni grafički efekti	592
Svojstvo globalCompositeOperation	592
Svojstvo globalAlpha	594
Transformacije	595
Metoda scale	595
Metode save i restore	596
Metoda rotate	596
Metoda translate	597
Metoda transform	598
Metoda setTransform	600
Pitanja	600
27. HTML5 audio i video	601
O kodecima	602
<audio> element	603
<video> element	605
Video kodeci	605
Pitanja	608
28. Ostale HTML5 funkcije	609
Geolociranje i GPS usluga	609
Ostale metode lociranja	610
Geolociranje i HTML5	610
Lokalno skladište	613
Korišćenje lokalnog skladišta	614
Objekat localStorage	614
Veb radnici	616
Prevlačenje i ispuštanje	618

Razmena poruka između dokumenata	620
Ostale HTML5 oznake	624
Pitanja	624
29. Spajanje svega	625
Projektovanje aplikacije za društveno umrežavanje	626
Na veb lokaciji	626
functions.php	626
Funkcije	627
header.php	629
setup.php	632
index.php	633
signup.php	634
Proveravanje raspoloživosti korisničkog imena	635
Prijavljivanje	635
checkuser.php	638
login.php	638
profile.php	640
Dodavanje teksta „O meni”	641
Dodavanje profilne slike	641
Obrada slike	641
Prikaz tekućeg profila	642
members.php	645
Pregled korisničkog profila	645
Dodavanje i poništavanje prijateljstva	645
Spisak svih članova	645
friends.php	648
messages.php	650
logout.php	653
styles.css	654
javascript.js	657
Pitanja	657
A. Odgovori na pitanja u poglavljima	659
Indeks	679